

מזכיר הממשלה

ירושלים, כ"ח באדר ב' ה'תשפ"ד
07 אפריל 2024

לכבוד
ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

שלום רב,

הנדון: עתירות לבג"ץ בעניין מתווה הגיוס לבני הציבור החרדי - פעולות נדרשות בעקבות פקיעת החלטת הממשלה מס' 682

ב.מ.

בהתייחס לנדון, אתכבד לפנות אליך כדלקמן:

1. סעיף 1 למכתבך שממנו משתמע כי על מערכת הביטחון לפעול כבר כעת לגיוסם של תלמידי הישיבות לשירות צבאי וכי בתצהיר המשלים עליה להציג "כיצד פעלה ליישום החוק", אינו עולה בקנה אחד עם החלטות בג"ץ ומאיינן מכל תוכן את הדיון שקבע בג"ץ בהרכב מורחב של 9 שופטים, כמפורט להלן.
2. ביום 26.2.24 ניתנו בבג"ץ 3 צווים על תנאי, כאשר השניים המתייחסים לעתירות הגיוס היו:
 - א. מדוע לא ייקבע כי סע' 3 להחלטת הממשלה מס' 682 בטל.
 - ב. מדוע לא יפעלו המשיבים לגיוסם לשירות צבאי של תלמידי הישיבות נוכח פקיעתו של פרק ג' לחוק שירות ביטחון.
3. באשר לצו על תנאי לביטול החלטה מס' 682, הוא התייתר נוכח פקיעת החלטת הממשלה.
4. באשר לצו על תנאי – "מדוע לא יפעלו המשיבים לגיוסם לשירות צבאי של תלמידי הישיבות" – בג"ץ נמנע מליתן סעד ארעי כלשהו וביום 28.3.2024 קבע את העתירות לדיון ב"התנגדות לעשיית הצו על תנאי למוחלט" במהלך חודש מאי 2024 לפני הרכב של 9 שופטים.
5. יתרה מכך, בסעיף 7 להחלטת בג"ץ הנ"ל, צוין מפורשות כדלקמן:

"בשים לב לאמור בתשובת משיבי המדינה (סעיף 22 לכתב התשובה) ובמכתב ראש הממשלה שצורף לה, יוכלו משיבי המדינה להגיש תצהיר משלים עד ליום 30.4.24"
6. דוק, אפילו תשובת "משיבי המדינה" שאינה על דעת ראש הממשלה (או מרבית שרי הממשלה) מיום 28.3.24 הייתה לאפשר להגיש תצהיר משלים באשר לאופן "היערכות רשויות הגיוס" ולא "כיצד פעלו לגייס". ובאשר למכתב ראש הממשלה שאליו הפנה בג"ץ בחלטתו, בקשתו מבית המשפט הייתה שלא לקבל החלטה בשאלת הגיוס ובשאלות הכרוכות בה במשך 30 יום על מנת שניתן יהיה לגבש הסכמות, להשלים את עבודת המטה ולהסדיר את מתווה הגיוס.
7. בית המשפט נענה לבקשתו של ראש הממשלה ועל כן כל הנחיה של הייעוץ המשפטי לממשלה, בשלב זה, לפעול אקטיבית לגיוסם של תלמידי הישיבות – מנוגדת להחלטת בג"ץ.

8. יוער, כפי שניתן היה להיווכח מעמדת ראש הממשלה בסוגיית הגיוס ובסוגיית התמיכות (צורפה כמס' 1 לתשובת המדינה לבג"צ מיום 28.3.24) שהיא גם עמדת מרבית שרי הממשלה, כי אין כל אפשרות לגשר על הפער המהותי שבין עמדת היועצת המשפטית לממשלה לעמדת הממשלה הן בסוגיית הגיוס והן בסוגיית התמיכות וראוי כי בסוגיה ציבורית כה מרחיקת לכת, בעיצומה של מלחמה, יאושר ייצוג משפטי נפרד לממשלה בעתירות אלו.

9. בנסיבות אלו, פנה שר המשפטים ליועצת המשפטית לממשלה ביום 4.4.24 בנושא קבלת ייצוג נפרד ונענה בתשובה כי זה עדיין מוקדם לעסוק בכך, אלא שבאותו יום התקבלה במזכירות הממשלה בקשת איחוד הישיבות באר"י לקבלת פרטים נוספים (לפי תקנה 1 לתקנות סדר הדין בבג"צ), בקשה הכוללת עשרות סעיפים, חלקם מהותיים ביותר המחייבת תשובה נפרדת לחלוטין של הממשלה והעומד בראשה מזו הצפויה על ידי היועצת המשפטית לממשלה, נוכח עמדתה המפורטת בכתב התשובה מיום 28.3.24.

10. לאור זאת, נבקש לאשר לממשלה בדחיפות ייצוג נפרד בבג"צ 6198/23 ובכל העתירות שצורפו לה, שכן בכוונת הממשלה להשיב בנפרד מעמדת היועמ"שית לבקשת איחוד הישיבות באר"י לפרטים נוספים בבג"צ 6198/23 עד ליום 11.4.2024.

בכבוד רב,

יוסי פוקס

מזכיר הממשלה

העתקים:

ראש הממשלה
שר המשפטים
היועצת המשפטית לממשלה
ב"כ איחוד הישיבות באר"י

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

(משפט ציבורי-מינהלי)

ירושלים: ג' בניסן התשפ"ד

11 באפריל, 2024

לכבוד
עו"ד יוסי פוקס
מזכיר הממשלה

שלום רב,

**הנדון: עתירות לבג"ץ בעניין מתווה גיוס לבני הציבור החרדי והמשך תשלום תמיכות לישיבות
עבור מועמדים לשירות – פניית מיום 7.4.2024**

מכתבי ליועמ"ש משרד הביטחון וליועמ"שית משרד החינוך מיום 31.3.2024; מכתב מיום 7.4.2024

בהמשך למכתבך שבסמך, אבקש להשיבך כדלקמן, על דעת היועצת המשפטית לממשלה:

- הייעוץ המשפטי לממשלה יעשה כל שניתן כדי לסייע לממשלה להעמיד הצעת חוק ממשלתית לעניין גיוס בני הציבור החרדי, שתעמוד באמות המידה החוקתיות. כך גם פעלנו כשהבאנו בפני הממשלה את האפשרות לקדם החלטת ממשלה נוספת, לקראת פקיעת תוקפה של החלטה 682. משלא הוצג על ידי הממשלה מתווה חקיקה שיש לו תוכן מהותי או הנסמך על תשתית מקצועית כלשהי מצד גורמי המדינה הרלוונטיים – פקעה החלטה 682.
- המצב המשפטי בעת הזו ברור: בהתאם להוראות חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, ובשים לב לפסיקתו של בית המשפט בבג"ץ 3267/97 רובינשטיין נ' שר הביטחון, החל מיום 1.4.2024 אין מקור סמכות למתן פטור גורף של תלמידי ישיבות מגיוס לשירות צבאי. על מערכת הביטחון לפעול לגיוסם לשירות צבאי על פי דין. כמו כן, על המדינה להציג בפני בית המשפט עד ליום 30.4.2024 כיצד היא פועלת ליישום המצב המשפטי המתואר.
- התפיסה העולה ממכתבך שבסמך, לפיה הממשלה יכולה בינתיים להימנע מגיוס בני ישיבות, למרות שאין מקור נורמטיבי לכך, אינה מעוגנת ביסוד משפטי. נזכיר כי ביום שני האחרון, 8.4.2024, דחה בית המשפט העליון בקשה מטעם איחוד הישיבות באר"י למתן צו ביניים שיעגן את ההנחיה המוצעת במכתבך ביחס לסוגיית גיוסם של תלמידי הישיבות, ושורה למדינה להימנע מהוצאת צווי גיוס לתלמידי ישיבות עד להכרעה בעתירה, עד לדיון בה או עד להגשת התצהיר המשלים מטעם המדינה.
- לעניין מתן הייצוג הנפרד לממשלה:** מתן אישור לממשלה או לחבריה לייצוג משפטי נפרד, הוא חריג. כאשר מדובר בייצוג נפרד של הממשלה, כפי שביקשת, בעניין הנוגע בחוקיות עבודתם של משרדי ממשלה מסוימים, ניתן לבחון את האפשרות לעשות כן, רק לאחר שקיימת עמדה מסוימת של ממשלת ישראל, והיועצת המשפטית לממשלה בחנה עמדה זו ומצאה כי אין בידה להגן עליה מבחינה משפטית. בנקודת הזמן הנוכחית, טרם הוצגה בפנינו עמדה ממשלתית ביחס לסעדים המבוקשים בעתירות שבנדון.

2. ודוק: בעניין הגיוס – האחריות לנושא מוטלת על משרד הביטחון, ובעניין זה להבנתנו מתנהל בימים אלו שיח בדרגים שונים בעניין גיבוש הצעת חוק ממשלתית; בנושא התמיכות – האחריות מוטלת על משרד החינוך שפרסם את מבחן התמיכה הרלוונטי, ועל משרד האוצר. היועצים המשפטיים של משרדים אלה לא מסרו לנו כי קיימת עמדה של השרים המופקדים על העניין, אשר תוקפה על ידי הממשלה. לפיכך, לא ברור ביחס לאיזו עמדה ממשלתית מבוקש מתן אישור לייצוג נפרד, וממילא לא ברור על סמך מה כתבת כי "אין כל אפשרות לגשר על הפער המהותי בין עמדת היועצת המשפטית לממשלה לעמדת הממשלה הן בסוגיית הגיוס והן בסוגיית התמיכות".
3. קודם לבקשה לייצוג נפרד על ממשלת ישראל להציג עמדה שבכוונתה להציג בפני בית המשפט העליון בתשובה לעתירות.

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד
 המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
 (משפט ציבורי-מינהלי)

העתק:

היועצת המשפטית לממשלה
 המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (מנהל מערך ייעוץ וחקיקה)
 המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)
 מנהל מחלקת הבג"צים
 היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה
 היועץ המשפטי למערכת הביטחון
 היועץ המשפטי למשרד האוצר
 היועצת המשפטית למשרד החינוך

מזכיר הממשלה

ירושלים, ג' ניסן התשפ"ד
11 באפריל 2024

לכבוד:
ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
משפט ציבורי-מנהלי

שלום רב,

הנדון: עתירות לבג"צ בעניין מתווה גיוס לבני הציבור החרדי והמשך תשלום תמיכות לישיבות
ייצוג נפרד לממשלה
תשובתך מיום 11.4.24

בהתייחס למכתבך, אתכבד להשיבך כדלקמן:

1. כפי שפורט בהרחבה במכתבי לחברי הממשלה מיום 27.3.2024, בהיפוך מוחלט מהאמור בסעיף 1 למכתבך, הייעוץ המשפטי לממשלה כבל את ידי הממשלה בכבלים משפטיים מחמירים, שאינם מעוגנים ביסוד משפטי, אשר מנעו דה-פקטו מהממשלה להאריך את תוקפה של החלטת ממשלה מס' 682, מה שהיה פותר את המשבר שנקלענו אליו עד להשלמת החקיקה בכנסת.
2. ואם בכך לא די, הרי שמאז החלטת בג"צ שנענה לבקשתו של ראש הממשלה שלא לקבל החלטה בשאלת הגיוס ובשאלות הכרוכות בה במשך 30 יום והחליט שלא ליתן שום סעד ארעי בנושא זה וקבע דיון בהרכב מורחב של 9 שופטים בהתנגדות לצו על תנאי האופרטיבי ("מדוע לא יפעלו המשיבים לגיוסם לשירות צבאי נוכח פקיעתו של פרק ג' לחוק ישרות הביטחון") – בחרת באקט של חוסר רגישות ציבורית, ללא בסיס משפטי, לשגר מכתב ליועמ"שי משרדי הביטחון והחינוך ממנו השתמע כי ניתן ליתר את הדיון בבג"צ והורית למערכת הביטחון לפעול לגיוסם של בני הישיבות לצה"ל ואף חזרת על זה שוב במכתבך שבנדון.
3. זו ככל הנראה גם הסיבה שבחרת לצטט בסעיף 2 למכתבך את פס"ד רובינשטיין שניתן לפני 27 שנים ולא את החלטת בג"צ שניתנה אך לפני שבועיים ימים ואולי ראוי להביאה כלשונה:
- "בשים לב לאמור בתשובת משיבי המדינה (סעיף 22 לכתב התשובה) ובמכתב ראש הממשלה שצורף לה, יוכלו משיבי המדינה להגיש תצהיר משלים עד ליום 30.4.202. העתירות ייקבעו לדיון בהתנגדות לעשיית הצו על תנאי לצו מוחלט במהלך חודש מאי (לבסוף נקבע 2.6) וישמעו לפני הרכב של 9 שופטים".
4. יש להניח כי אילו סבר ההרכב הנכבד כי על אף שהפנה בהחלטתו למכתב ראש הממשלה, היה מקום להורות על צו ארעי כלשהו כפי שהורה בסוגיית התמיכות, או על מתן הוראה כלשהי למערכת הביטחון כיצד לפעול עד למועד ההכרעה בהרכב המורחב, היה עושה זאת.

5. בסעיף 3 למכתבך, הנך מבקש להביא ראיה לעמדתך מתוך החלטת בג"צ שדחה ביום 8.4.24 בקשה מטעם איחוד הישיבות באר"י למתן צו ביניים, אלא שניסיון של מעל חצי יובל בתחום, לימדני לקרוא בעיון נימוקיה של כל החלטה שניתנת בבג"צ ומתברר כי אין בין הנדון לראיה ולא כלום. נביא גם החלטה זאת כלשונה:

"הבקשה שלפנינו מכוונת למכתבו של עו"ד גיל לימון מיום 31.3.2024, העתירות שלפנינו אינן מכוונות למכתב זה. משאלה הם פני הדברים, ואף משלא מוצו הליכים, לא מצאנו כי יש עילה לבקשת המשיב 5 בבג"ץ 6198/23 למתן צו ביניים."

באשר לייצוג הנפרד לממשלה בבג"צ:

6. כבר ביום 27.3.24, שעה קלה אחרי שהתקבלה במזכירות הממשלה טיוטת תשובת היועצת המשפטית לממשלה בעתירות שבנדון, על מנת שנעיר הערותינו, פנה אליך הח"מ טלפוניתי והסביר **שקיים פער בלתי ניתן לגישור בין עמדת היועמ"שית לבין עמדת הממשלה והעומד בראשה** הן בנושא הגיוס והן בנושא התמיכות ובשל סד הזמנים הקצר של שעות ספורות להגשת התגובה ביקש לקבל תשובה האם ניתן יהיה לצרף עמדה נפרדת במסגרת אותו כתב תשובה או שיהיה צורך בייצוג נפרד כבר באותו שלב.

7. בחלוף שעות ספורות התקבלה תשובתכם, כי בשלב זה יוכל ראש הממשלה לצרף את עמדתו הנפרדת במסגרת כתב התשובה וכך היה. עמדת ראש הממשלה שהוגדרה כ"תמצית עמדת ראש הממשלה לגוף עתירות הגיוס והתמיכות" צורפה כנספח מ/ש1 לעתירה והיא מצורפת **כנספח א'** למכתב זה.

8. עיון בעמדת ראש הממשלה, שיש להניח שקראת אותה כבר במועד הגשתה (וכבר בשיחתנו הראשונה יידעתי אותך כי זו גם עמדת מרבית שרי הממשלה) אינה מותירה ספק, כי הפער בין עמדת היועצת המשפטית לממשלה לבין עמדת ראש הממשלה, הן **בסוגיית הגיוס והן בסוגיית התמיכות**, אינה ניתנת לגישור, כך שהערתך בשולי סעיף 2 בנושא זה, שאינך יודע על סמך מה כתב הח"מ שאין אפשרות לגשר על הפער המהותי בין העמדות, תמוהה למדי.

9. מכל מקום, במענה לשאלתך ולמען הסר ספק, העמדה הממשלתית לגביה מבוקש מתן אישור לייצוג נפרד בבג"צ הינה **עמדת ראש הממשלה אשר צורפה כאמור לכתב התשובה** ולפי הצורך תאושר גם רשמית כעמדת הממשלה ולמעשה, הייצוג הנפרד מתבקש כבר בשלב התשובה לבקשת הפרטים הנוספים שהוגשה ע"י איחוד הישיבות באר"י וביתר שאת לקראת הגשת התצהיר המשלים בעוד פחות משלושה שבועות (כולל חג הפסח) ולפיכך, **נבקשם להתיר כבר כעת ייצוג נפרד לראש הממשלה** (שעמדתו הנפרדת כבר הוגשה לבג"צ!) **ולאחר שעמדתו תאושר על ידי הממשלה, יאושר הייצוג הנפרד גם ביחס לממשלה כולה**.

10. באשר לאמור ברישא של סעי' 2 הני"ל ביחס לחלוקת האחריות בין משרדי הממשלה, נזכיר כי בסוגיה ציבורית כה משמעותית ובעלת השלכות מרחיקות לכת על ציבור שלם המיוצג בממשלה הזאת, **האחריות העליונה בשני הנושאים הללו מוטלת על ראש הממשלה** ואינך יכול ללמוד דבר על עמדת השרים עצמם מעמדת הייעוץ המשפטי של משרדיהם שכן בשיטת הייעוץ המשפטי לממשלה הנוהגת דה-פקטו, היועצת המשפטית לממשלה מחליטה אלו הערות היא מקבלת ומטמיעה בתשובתה לבג"צ ואלו שלא (והנך מופנה לעיין בהערות משרד החינוך לכתב התשובה שלא התקבלו על ידה...) וזאת לבד מכך שיש הבדל בין העמדה המקצועית של משרד לבין העמדה של השר העומד בראשו.

11. בסיכומו של עניין, תפקידו של הייעוץ המשפטי לממשלה הוא לתת בידי הממשלה את כל הכלים המשפטיים לקדם את החלטותיה ומטרותיה ולא לחסום את דרכה להשגתן; מנעתם הבאת הצעת החלטה לממשלה להארכת תוקפה של החלטה מס' 682 בשל העדר עמדה של משרד הבטחון – קיבלנו צו ביניים להקפאת התמיכות, ביקשנו ייצוג נפרד בבג"צ הן בשל הפער בעמדות והן כדי להציג מתווה גיוס משמעותי שעוקף את הדד לוק הפוליטי – הודעתם כי "בנקודת הזמן הנוכחית" אין בידיכם להגן על עמדה המאפשרת ייצוג נפרד בבג"צ ומכאן אתם עלולים להוביל את הממשלה לקבלת צו מוחלט בבג"צ הן בסוגיית הגיוס והן בסוגיית התמיכות נוכח עמדת היועצת המשפטית לממשלה שתובא בפני בג"צ כ"עמדת הממשלה", אף שהיא הפוכה מעמדת הממשלה והעומד בראשה.

בברכה,

יוסי פוקס
מזכיר הממשלה

העתקים:

היועצת המשפטית לממשלה
המשנים ליועצת המשפטית לממשלה
היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי למערכת הביטחון
היועץ המשפטי למשרד האוצרהיועץ המשפטי למשרד החינוך

תמצית עמדת ראש הממשלה לגוף עתירות הגיוס והתמיכות

בענין עתירות הגיוס:

באשר לראשו הראשון של הצו על תנאי – עמדת ראש הממשלה היא שבהעדר החלטת ממשלה עד ליום 31.3.24 המאריכה את תוקפה של החלטה מס' 682 וקובעת בה לוחות זמנים לחקיקה ראשית עד ליום 30.6.2024, - ראשו הראשון של הצו על תנאי יתייטר.

באשר לראשו השני של הצו על תנאי:

1. בתגובה המקדמית של המדינה לעתירות אלו, נוסחה העמדה באשר להשלכות של אי הארכת תוקפה של החלטת ממשלה מס' 682, (סעיף 7) כך שבהעדר החלטת ממשלה חדשה שתעגן לוחות זמנים להשלמת חקיקה ראשית עד יום 30.6.2024 לא יהיה מקור סמכות חוקי המאפשר הימנעות גורפת מהליכים לגיוס תלמידי ישיבות בוגרי מוסדות הלימוד החרדיים (שהם מלש"בים שדח"ש שלהם פקעה) וכי כלל גורמי המדינה המוסמכים יהיו מחויבים לפעול בהקשר להליכי הגיוס בהתאם לדין.
2. במסגרת תשובת המדינה הנוכחית, ישנה תוספת שלא נכללה בתגובה המקדמית ולפי ניסוחה משתמע, כי מעבר לכך שעל רשויות הגיוס לפעול על פי דין "בהקשר להליכי הגיוס" (שעל כך אין חולק) הרי שפעולה זו, כביכול, מחייבת את רשויות הגיוס לקריאה גורפת להתייצבות פרטנית של כל קבוצת הייחוס. עמדה זו אינה מקובלת על ראש הממשלה, העדר בסיס נורמטיבי "להימנעות גורפת מגיוס" אין משמעותו "הוראה גורפת לגיוס". מדובר בסתירה של ממש ושינוי מהותי מהעמדה שהובאה לבית המשפט הנכבד במסגרת התגובה המקדמית.
3. יודגש, כי פרשנות כזו אף שוללת את הסמכות להפעלת שיקול דעת שהעניק המחוקק לצה"ל ולפוקד לפי סעי' 20 לחוק שירות בטחון (נוסח משולב) תשמ"ו-1986 (להלן: החוק), נשוא העתירות, באשר למועד שיש לזמן מלש"בים להשלמת הליכי גיוס ואף צוין מפורשות ביחס לסמכות הפוקד – "מותר לקרוא לו" ולא נכתב בחוק "אסור שלא לקרוא לו". מטבע הדברים על הצבא לבחון תחילה את ההיתכנות לקליטה מיידית של כל המשל"בים שדח"ש שלהם פקעה ביחס למועדי מחזורי הגיוס השנתיים לכל אחד מסוגי המסלולים.
4. הסעד המבוקש על ידי העותרים וניתן לגביו צו על תנאי – "מדוע לא יפעלו לגיוסם לשרות צבא של תלמידי הישיבות נוכח פקיעתו של פרק ג' לחוק", אשר לעמדת המדינה רלוונטי החל מיום 1.4.24 בהעדר הארכת תוקפה של החלטה מס' 682, ככל והתכלית היא להבטיח שהצבא יפעל כדין מאותו מועד ואילך, הרי שהעתירה הינה עתירה מוקדמת כי זהו מצב חדש ולמעשה בחינה משפטית של דרך הפעלת סמכותו ושיקול דעתו של הצבא. בחינה זו תוכל להיעשות רק לאחר תקופת מעבר בין המצב שהיה עד היום לבין המצב החדש, בהתאם לדרך שבה הצבא יפעל בעתיד במועד.
5. ודוק, ככל שתכלית הסעד המבוקש היא לבקש מבית המשפט הנכבד לפעול לגיוסם המיידית של קבוצת הייחוס, במובן של עקירת הסמכות ושיקול הדעת שהעניק המחוקק לצבא להחליט על מועדי הוצאת הצווים על ידי הפוקד, הרי שיש לדחות את העתירה בהעדר תשתית משפטית בסיסית, כאשר על פי ההלכה הפסוקה בית המשפט לעולם אינו מחליף את שיקול הדעת של הרשות המחוקקת והרשות המבצעת. עמד על כך בית המשפט העליון בבג"ץ 1661/05 המועצה

האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל: "כפי שבית-משפט זה חזר ופסק בכל שנות קיומו במאות פסקי-דין, אין הוא מחליף את שיקול-הדעת של הרשות המחוקקת והרשות המבצעת."

6. האמור לעיל משליך באופן ישיר על עתירות התמיכות, שכן אזרח שומר חוק שאינו מפר שום הוראה חוקית ולא קיבל מהפוקד צו התייצבות אינו יכול להפוך בין לילה למשתמש מהצבא מבלי שהרשות המוסמכת – צה"ל והפוקד (מכוח החוק) קראו לו בצו-להתייצבות. זו גם תכליתו של סעיף 38(ד) של "התייצבות" בתום תקופת הדחיה – עם קבלת צו ההתייצבות.

בעניין עתירות התמיכות (צו על תנאי וצו ביניים):

7. עובר להגשת התגובה המקדמית מטעם המדינה, נשלח מייל מהלשכה המשפטית במשרד רה"מ אל מחלקת בג"צים בפרקליטות, על מנת לעדכן כי סעיפים 11-12 לאותה תגובה אינם על דעת הממשלה. (העתק הודעת הדוא"ל מצ"ב ומסומן כנספח א')

8. בסעיף 10 לתגובה המקדמית של המדינה צוין ובצדק כי לפי סעיף 12(י) למבחני התמיכה: "תמיכה למוסד תורני בעד לימודיו של תלמיד שטרם החל את שירותו בצה"ל למעט תלמיד ישיבת הסדר, ואשר קיבל מהפוקד צו התייצבות אישי לשירות סדיר, תהיה עד מועד ההתייצבות שנקבע לו בצו כאמור" ואילו בתשובת המדינה הנוכחית מובאת עמדה מרחיקת לכת, הגורסת שהעדד בסיס נורמטיבי בעניין הליכי הגיוס החל מיום 1.4.24 שולל את הסמכות להעברת כספי תמיכות למוסדות גם בגין מלש"בים שלא קיבלו מהפוקד צו התייצבות אישי.

9. עמדה זו, שהיא חסרת בסיס בדין או בפסיקה, אינה מקובלת על ראש הממשלה.

10. נמצאנו למדים כי גם ההשוואה בין צו הביניים התקדימי שניתן ב-2014 בבג"צ 2888/99 הולנדר נ' היועץ המשפטי לממשלה, למלש"בים אשר קיבלו צווי גיוס אישיים למועדים שונים החל מחודש אוגוסט 2013 ולא התייצבו לגיוס, לבין המצב שיתהווה כעת לאחר 1.4.2024 הינה מופרכת שכן שם מדובר במשתמטים וכאן מדובר בתלמידים שלא קיבלו צו התייצבות להשלמת הליכי צו ראשון ולא עשו דין לעצמם כפי שנקבע אז בבג"צ.

11. סיכום עמדת ראש הממשלה בעניין התמיכות ביחס למלש"בים שחלפה שנה מפקיעת הדח"ש שלהם, הוא שאין כל שינוי בסמכות החוקית להעברת כספי תמיכות למוסדות בגינם כל עוד לא קיבל אותו מלש"ב רלוונטי צו התייצבות אישי על ידי הפוקד ובלבד שלא הפר שום צו או הוראה חוקית ולא חרג מעמידה במבחני התמיכה.

12. ככל שבית המשפט הנכבד לא יקבל את עמדת ראש הממשלה בעניין התמיכות וייתן צו להפסקת התמיכות, הרי שגם העמדה שהוצגה בתשובת המדינה בעניין סוגיית ההסתמכות, אינה מקובלת על ראש הממשלה ולמעשה היא סותרת את מה שנקבע בעניין זילבר.

13. המצב התקדימי שאנו נמצאים בו, הינו אירוע שמצריך הרבה יותר היערכות מאשר "שינוי מדיניות" ביחס לסבסוד אישי כפי שהיה בעניין זילבר ואף שכאן מדובר בסבסוד מוסדי הרי, שבענייננו מדובר במאות מוסדות שעלולים להיסגר כתוצאה מתקופת מעבר קצרה מדי.

כתוצאה מכך תיווצר פגיעה באלפי מלש"בים באופן אישי ולפיכך אין להורות בצו על הפסקת התמיכות לפני סוף שנת הלימודים.

14. בנוסף, מדובר על מערכת של אלפי מוסדות שהתקציב הכולל שלהם מנוהל לפי תקופת שנת לימודים ובהתאם לארבע פעימות שנתיות של תמיכות ולא ברור האם ניתן יהיה לשלם תמיכה למוסדות שיוורדים מתחת לסף הזכאות במערכות התשלומים הקיימות למדינה והדבר עלול לארוך חודשים רבים, שבמהלכם לא ניתן יהיה לשלם תמיכה לאף מוסד, גם למוסדות שאינם קשורים לגיוס כלל.

15. לנוכח האמור ואף אם יינתן צו, אין מקום להציע 2 תקופות מעבר שונות, אחת למוסדות שנפגעים, לעיתים בצורה קשה, והשנייה למוסדות שיוורדים מתחת לתנאי הסף ויש להורות על תקופת מעבר אחידה לכולם, שתהיה עד סוף שנת הלימודים.

דברים מפי ראש הממשלה:

כבודכם,

סוגיית השוויון בנטל היא נושא חשוב מאין כמוהו לחברה הישראלית ולעתידה. כוונת הממשלה לפתור נושא מורכב זה, שלא נפתר במשך עשרות שנים, מתבטאת בכך שהממשלה התחייבה ביוני אשתקד להסדיר את הנושא תוך תשעה חודשים.

אלא שהזמן שעמד לרשותנו בפועל היה שלושה חודשים בלבד. המתקפה הנפשעת על ישראל ב- 7 באוקטובר 2023 חייבה אותנו בששת החודשים שחלפו מאז למקד את משאבי הזמן ותשומת הלב בעיקר לניהול המלחמה.

מטבע הדברים, אני והשרים הנוגעים בדבר נדרשים להשקיע את הרוב המוחלט של זמננו בניהול המלחמה, במערכה המדינית ובכל מה שנלווה להם.

על אף זאת עשינו מאמץ עצום, גם תוך כדי המלחמה, להביא לפתרון סוגייה חשובה זו. העיקרון שמנחה אותנו הוא לנסות להגיע להסדר שיתבסס על הסכמה שתבטיח את הצלחתו, זאת לאחר שכבר הוכח בעבר שגיוס ללא הסדר מוסכם השיג דווקא תוצאה הפוכה.

בשבועות האחרונים השקענו מאמץ אינטנסיבי לגבש את ההסדר הדרוש – ואכן הושגה התקדמות ניכרת, אם כי המלאכה טרם הושלמה.

נדרש עוד פרק זמן קצר לגיבוש סופי של ההסדר, להשלמת עבודת המטה המקצועית, לקביעת המסלולים והמסגרות שיאפשרו למתגייסים לשמור על אורח חייהם במהלך שירותם, ולהבטיח שאלו שיתורם אומנותי יוכלו ללמוד תורה.

אנו נמצאים ברגע מכריע במלחמה, עם הישגים גדולים ואתגרים יוצאי דופן. בכוחנו להשיג הן את יעדי המלחמה והן לפתור את סוגיית הגיוס.

בנסיבות אלו, אני מבקש מבית המשפט הנכבד שלא לקבל החלטה בשאלת הגיוס ובשאלות הכרוכות בה במשך 30 יום, על מנת שיתאפשר לנו לגבש סופית את ההסכמות, להשלים את עבודת המטה המקצועית, ולהסדיר את המסלולים והמסגרות הנדרשים.